

1. БЕСЕДА

О међусобном миру, изговорена три дана након доласка (Св. Григорија Паламе) у Солун

1. Сви смо ми браћа, јер нас је саздао један Господар и Творац, и у том смислу смо задобили заједничког Оца. Међутим, то опште братство имамо и у односу на бесловесну, па чак и на неживу (не-осетљиву, не-одушевљену) природу. Осим тога, ми смо један другоме браћа и зато што смо сви потекли од једног, земнородног Адама, и зато што смо једино ми створени по образу Божијем. Ово је заједничко и нама и свим народима уопште. Поред тога, ми смо један другоме браћа и тиме што смо истога рода и што живимо у истом месту. Најзад, браћа смо и по богатству да имамо заједничку Мајку – Свету Цркву и благочашће (пoboжност), којој је Началник и Савршитељ Христос, истински Син Божији, Који не само да је наш Бог, него је благоизволео да нам буде и Брат и Отац, и не само то, него и Глава Која све нас сабира у једно Тело и чини да будемо удови један другом и Њему Самом.

2. Када се после Свог тродневног васкрсења из мртвих јавно женама које су дошле на гроб, Господ је рекао: *Идите, ње јавиће браћи Мојој нека иду у Галилеју, и тамо ће Ме видети* (Мт. 28; 10). Видите ли како нас је удостојио да Се назове нашим братом? Зато и апостол за Њега каже: *Не њрисаједини се аниелима, него се њрисаједини семену Авраамову: сјоѡа је ѡребало да у свему буде ѡдобан браћи* (Јевр. 2; 16–17). Међутим, како је Христос и наш Отац Који нас је препородио кроз свето Крштење и Својом божанском благодаћу, Он Своје ученике назива “децом” и, одлазећи на спасоносно Страдање објављује да их неће оставити као сирочиће. Тако апостол опет каже: *А ѡшјо ѡа деца имају заједнишу у крви и месу, и Он узе најѡриснијеј угела*

у *шоме*, да смрћу са*т*уре онога који има моћ смр*т*и, *ш*о јес*т*у *ш*а-вола (Јевр. 2; 14). Павле је уверен да смо сви ми у Христу једно Тело и каже: *А ви с*т*е Тело Христ*т*ово и удови њонаособ* (1. Кор. 12; 27). И као што је тело једно а има многе удове, тако и удови имају једно тело и, премда су многи, чине (образују) једно тело. Тако је и са Христом, будући да смо у једном Духу сви крштени у једно Тело.

3. За нас је, дакле, браћо, била једна бања препорођења и рођења у Богу: једна вера, једна нада, један Бог над свима, кроз све и у свима нама, Који нас је божанском љубављу сабрао око Себе и учинио да будемо удови један другоме и Њему Самом. Међутим, дејствовањем лукавога наступиола је мржња једних према другима и протерала љубав. Тачније речено, то се није догодило само једном, него се она (мржња) више пута понављала, уништавајући наше јединство у љубави једних према другима и према Богу. Она не само да заједничке удове града разлучује једне од других и чини да буду као одузети (парализовани), него те стране (странке, партије) супротставља једне другима и подстиче саплеменике не непомирљиве раздоре, пометње и нереде. Постигавши да саплеменници постану противници и учинивши да град изгледа тако као да су њиме загосподарили непријатељи, подстакла је (та мржња) град да сажалева самога себе, да према себи самоме постане злонамеран и непријатељски расположен. Будући у том мрском положају, постао је (град) самоме себи загонетка.

4. Ко су ти што пустоше град, што понекад руше куће и отимају оно што је у кућама? Ко су ти што махнито прогоне господаре ових кућа и гаје погубна (смртоносна, убиствена) осећања према њима, немилосрдна и нечовечна? Зар то нису сами житељи овога града?! Ко су они што трпе тако велико безумље и урлике, нападе и насртаје? Зар то нису они исти житељи овога града, од којих се он (град) некада наслађивао толиким добрима? О, какво страдање! Авај, каква велика несрећа! Град војује сам са собом, заратно је са собом самим, газн се својим сопственим ногама, руши се својим сопственим рукама, одзвања својим сопственим узвицима. Оно што је код њега добро бива презрено, док оно што је неплеменито и рђаво злосрећно преовладава. Зар ова болест која вас је задесила није много гора од оне коју су имали одузети (раслаб-

љени, парализовани) описани у Еванђељу? Колико су ова злодела гора и штетнија од њиховог неделанја?

5. Ви, међутим, немојте да се срдите што ово чујете. Ја вам то не говорим зато да бих вас кудно, него да бисте, ако сада budete трезвени, познали своју болест. На тај начин ћете потражити разлог због којег сте у њу пали и пожелети оздрављење а затим се побринути и за своје исцељење, да га задобијете и сачувате када вам Бог подари и оснажи то исцељење, као што је учинио и са онима ослабљенима (парализованима, одузетима). Он их, дакле, није само исцелио, него им је дао и снагу, како би сваки од њих устао са одра на којем је лежао и несметано могао да корача.

6. Шта је био узрок болести оних ослабљених које је исцелио? Њих је било двојица: један је лежао поред Силоамске бање у Јерусалиму и други, којег су носила четворица, у Капернауму. Шта је, дакле, било узрок њихове болести (слабости)? Грех. Господ је једном од њих, видевши његову веру и пре телесног исцељења, рекао: *Чего, о*б*раш*т*ају *ш*ти се *т*реси *ш*твоју* (Мт. 9, 2). Другоме је, наставши га после исцељења, рекао: *Е*ш*о *ш*ост*т*ао си *з*рав, више не *т*реси, да *ш*ти се *ш*ш*т*о *ш*оре не *г*ологи* (Јн. 5, 14). И као што је код њих грех и из једног и из другог прогнао здравље а њих учинио одузетима (раслабљенима, парализованима), тако је и код вас заједнички грех прогнао љубав и учинио да један другоме постанете непријатељи. Који је други узрок, ако не грехољубива воља, учинио да буде нарушена ваша узајамна веза, односно, љубав према Богу и (љубав) једних према другима? *З*ш*то *ш*ш*т*о *ш*е се *ш*множити *ш*безакон*т*е, *ш*хладнеће *ш*убав *ш*ногих*, каже Господ у Еванђељу (Мт. 24, 12) а када се љубав потпуно охлади, не могу се одржати божанска благодат и брига.

7. Да бих вам кроз пример представио садашње страдање, рећи ћу да је душа свакога од нас слична кандилу, при чему су добра дела уље а љубав фитиљ на којем, као светлост, почива благодат божанског Духа. Када, дакле, понестане тога уља, односно добрих дела, онда нужно пресушује љубав, која као фитиљ постоји у души. Тако се светлост божанске благодати и бриге удаљује од људи који су протерали врлину и учинили да са њом буде протерана и љубав. Када пак међу њима (таквим људима) дође до међусобне пометње, Бог од њих одвраћа Своје лице, о чему пророк Давид

каже: *Одвратиши лице Своје, и жалостите се* (Пс. 104, 29). Тако се услед греха међу нама појављују грађански ратови и нереди, доносећи са собом све видове зла и уселјавајући у предводнике побуне и побуњенике началника (кнеза) зла, који их претвара у звери. Неће бити претерано ако се каже да оне у којима се настанио он (кнез таме) припрема да прихвати демонску ћуд. Тако се догађа да онај, који је од почетка човекоубица и човекомрзак, учини да и сам човек постане човекоубица и противник Животодавца Христа, а тим пре непослушан и противан земаљским царевима или духовном оцу, пастиру и учитељу.

8. Обратите се, дакле, на пут Еванђеља Христовог и чврсто га се придржавајте, како би ваше једномислије вечно цветало и било постојано, па ће се и Господ опет обратити ка вама и на вама ће, заједно са миром, отпочинути и благодат божанственог Духа. Онај ослабљени из Јерусалима лежао је поред Силоамске бање која је испеливала болесне; тако се ни ви никада нисте у потпуности удаљили од Цркве Христове која награђује миром. Међутим, као што онај човек није имао никога ко би му помогао да прими благодат од ове бање, тако ни овде код вас није било пастира који би проповедао мир, сабирао расејане удове и састављао их једне са другима а из Тела Цркве Христове одстрањивао болест и слабост које су се појавиле услед мржње.

9. Сада смо већ ми постављени и са вама смо заједно у Христу, и у Христу вас молимо, као да вас Он Сам моли кроз нас: измирите се са Богом! Познајте своје међусобно сродство, не само по души, него и по телу, које потиче од ваших предака. Сетите се оних пређашњих мирних дана: каквим сте се добрима тада наслађивали, а сада сте их потпуно лишени. Немојте помишљати на зло и немојте пожелети да на зло узвратите злом, него зло побеђујте добром. Пригрлите узајамну љубав, да бисте стекли љубав Божију и да бисте показали своју љубав према Њему, јер они који не воле своју браћу не могу да воле ни Бога, нити могу да, као плод овога (тј. љубави), задобију Његову божанствену благодат и бригу.

10. Браћо, послушајте мене који сам вам сада дошао и који, сагласно заповести Господњој, пре свега свима вама и према свима блавестим мир. Помозите ми у томе и опростите један другом ако је неко некога увредио, као што је и Христос опро-

стио нама, да бисте постали синови мира или, другачије речено, синови Божији. Он и јесте наш Мир који од две стране начинио једну и срушио преграду која нас је раздвајала, победивши непријатељство на Свом Крсту. Он Сам је Својим ученицима рекао – а посредством њих и нама – да, улазећи у неки град или дом, тамо објављујемо мир. У измирењу се и састоји читаво дело Његовог доласка: управо ради тога је, приклонивши небеса, Он сишао на земљу, зато је Давид за Њега и прорекао: *Засијаће у дане Његове правда и мноштво мира* (Пс. 71; 7); док у другом Псалму опет за Њега каже: *Он изриче мир народу Својему и пријодобнима Својим, и онима који се обраћају срцем к Њему* (Пс. 84; 8).

11. И анђелска химна поводом Његовог Рођења показује да је Он сишао са небеса да би нам донео мир: *Слава на висини Богу и на земљи мир, међу људима добра воља* (Лк. 2, 14). Када је извршио домострој спасења, Он је Својим ученицима у наслеђе оставио мир, говорећи им: *Мир вам остављам, мир Свој дајем вам* (Јн. 14; 27). *Мир имајте међу собом* (Мк. 9; 50) и: *По томе ће сви познати да сите Моји ученици ако будете имали љубав међу собом* (Јн. 13; 35). Последња молитва коју нам је дао усходећи Своме Оцу такође утврђује узајамну љубав: *Дај им, каже, да сви једно буду* (Јн. 17; 21).

12. Нека, дакле, не отпаднемо од отачке молитве и нека не будемо одбачени из наследства Небеског Оца, нити лишени печата и знамења припадности Њему, као и усновљења, благослова и учеништва, како не бисмо отпали од обећаног (вечног) живота и били удаљени од духовне брачне ложнице и стога од Самог Оца, началника (господара) мира, зачули: "Не познајем вас, идите од Мене, јер сте узроковали мржњу, непријатељство и саблазни". Да нам се не би догодило да тако пострадамо, Он је посредством Својих светих ученика и апостола целом свету послао мир.

13. Због тога су они у својим беседама и посланицама мир ставили пре сваке друге речи, говорећи уместо увода: *Благосади вам и мир од Бога*. И ми смо, као служитељи у овој служби, објавили мир одмах по доласку к вама и заједно са Павлом говоримо вам: *Сјарајте се да имајте мир са свима и светијом, без којих нико неће видети Господа* (Јевр. 12,14). Ако без мира са свима нико

неће видети Бога, зар ће онда у будућем веку видети Бога онај који није у миру чак ни са својим сународницима? Напротив, неће ли тада чути: *Нека се узме безбожник, да не види славу Господњу* (Ис. 26,10)?! Нека вам се не догоди да чујете те страшне речи, него се посредством мира, љубави и једномислија измирите и саберите у једно и нека, према Његовом слатком обећању, и Он буде међу вама – наш Господ Исус Христос, Који ће нам олакшати терет садашњег живота, а када дође време, подарити вечни живот, славу и Царство,

14. Којега нека се сви ми удостојимо и нека га задобијемо благодаћу и човекољубљем Дароватеља мира, Бога и Господа нашег Исуса Христа, Којем доликује слава, част и поклоњење, са беспочетним Његовим Оцем и живототворним Духом, сада и увек и у векове векова. Амин.

